

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—
Poštno-čkovni rač. 10.303.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratov: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—
Mali oglasi vsaka beseda Din 120.

Okoli krščanske prosvet- ne zastave!

Zadnje desetletje se množijo pritožbe o tem, kako je današnja mladina nedisciplinirana, kako je ponekod posurovela in podivjala, kako ne pozna ne pokorščine ne ozira na tiste meje v ravnanju in vedenju, ki so jih določili stari običaji, kako je brez življenjske resnobe, prešinjena samo s smislom za zabavo in veseljačenje. Register napak, ki se pripisujejo današnji mladini, s tem še zdaleka ni končan, pomnožili bi ga lahko še z mnogoterimi očitki. Ne maramo tega, kakor tudi nečemo preiskovati razlogov tega usodnega pojava. Ugotoviti pa moramo, da tisti, ki vali vso krivdo na mladino, ji dela veliko krivico. Ravno oni, ki trpko grajajo in strogo obsojajo mladino, bi se morali, ako so odkritosrčni, potrkat na prsi ter priznati: »Mea culpa (naša krivda)!« Mladina, ki se ji ne daja krščanska vzgoja in pravilna izobrazba, ne more kazati zglednih lastnosti duha in srca. Škof Slomšek, velik poznavalec in prijatelj mladine, je že leta 1837 zapisal ta-le opomin: »Ako se mlado drevesce ne požlahtni in se divjaku žlahtna mladika ne vcepi, tudi staro drevo žlahtnega sadja rodilo ne bo.«

Zgled Francije.

Da, požlahtnenje mladega drevesca! To je potrebno in na to se je zadnje desetletje precej pozabilo. Ne povsod. Smisel za vzgojno in izobraževalno delo med mladino ponekod raste. Francoski katoličani posvečujejo temu delu največjo pozornost ter zbirajo okoli krščanske prosvetne zastave vse vrste mladine: inteligenčno, delavsko ter kmetsko mladino. Ne zanemarjajo tudi telesne vzgoje. Pretekli mesec je, kakor smo poročali, nastopilo v francoskem obmorskem mestu Nici 15.000 katoliških telovadcev. Isti dan so se vršili telovadni nastopi in obhodi katoliške mladine po raznih večjih mestih Francoske. In ravno katoliški mladeniči so najpogumnejši zastavonoše katoliške misli v Franciji. Iz njihovih vrst prihajajo najdelavnejši in najpožrtvovalnejši činitelji katoliške akcije. Iz katoliške mladine bo prišla prerodovitev Francije in njenega življenja v katoliškem smislu. Jačje obrambe proti brezbožnemu framonstvu in socializmu ne more postaviti francosko krščanstvo, nego je organizirana katoliška mladina.

Belgija, Nemčija, Italija.

Svoje naloge napram mladini in njeni prosveti se tudi zaveda katolicizem v Belgiji, katera ima vzorno mladinsko organizacijo, ki je zajela vso dobro mladino. Belgijski katoličani bodisi francoskega bodisi flamskega jezika, si veliko prizadevajo, da so prosvetni krogi med belgijsko mladino čim najširši, hkrati pa polni dejavnosti. Za posameznega mladeniča in vsako mladenko gre, nobeden, ki je dobrega duha, ne sme ostati izven krogov katoliške prosvetne organizacije. Slične razmere vladajo tudi med Nemci, ki so znani kot večji organizatorji. Širjenje strupeno protikrščanskega komunizma in nekrščanskega narodnega socializma jim danes nalaga še posebno dolžnost, da s pomnoženim trudom skrbijo za rešitev mladine. Če zajame mladino deroči val komunizma ali poganskega nacionalizma, je izgubljena za Cerkev. Znani so tudi napori italijanskih katoličanov za katoliško vzgojo in prosveto mladine, ki se vrši v okrilju Katoliške akcije. Koliko težav jim pri tem dela italijanski fašizem, ki nastopa proti delovanju katoliških društev z vsemi sredstvi, ki so na razpolago državi oblasti, pa tudi včasih z nasiljem, je tudi splošno znano.

Mladinska prosveta v Litvi.

Ne bo odveč, da še omenimo zgled Litve, male države na zapadu Rusije (med Rusijo in baltičkim morjem). Litva ima framonosko-nacionalistično vlado, ki je pred nedavnim nasilno preganjala katoliško duhovščino ter hotela zlasti zatreti katoliško mladinsko organizacijo, bodisi dijaško, bodisi kmetsko. Pa se ji to ni posrečilo. Osobito organizacija kmetske mladine, ki nosi pomenljivo ime »Pomlad«, prav lepo napreduje. Pred mesecem je ta

Romunski ministrski predsednik Vajda-Voevod.

organizacija slavila 20letnico svojega obstoja, ki se je v vseh krajih slovesno obhajala. Proslava te obletnice bi se bila razvila v veliko manifestacijo katoliške prosvetne ideje, da ni posegla vmes vlada, ki je prepovedala veliko zborovanje v mestu Kaunu. Se je pač zbala manifestacije 70.000-ere množice katoliških kmetskih fantov in deklet. Njen ukrep je bil udarec v vodo: katoliška mladina je sklenila, da bo vsak tiste stroške, ki bi jih bil izdal za ta kongres, daroval za zgradbo veličastnega društvenega doma v Kaunu. Ravno tako smolo ima framonoska vlada z lastno mladinsko organizacijo, ki jo je ustanovila pred par leti. To je versko »brezbarvno« kulturno-telovadno društvo »Mlada Litva«, ki je mišljeno kot nacionalistična vladina garda. Preprosto ljudstvo pa jo je odklonilo ter se drži katoliške mladinske organizacije, ki je glavna nositeljica vaške prosvete in trdna skala, ki se ob njej razbijajo valovi moralne gnilebe.

8 žrtiev Drave v Mariboru. Dne 22. avgusta zvečer je zahtevala Drava v Mariboru osmo žrtiev v osebi 17letnega Ivana Koba.

Ustreljen in ukrajen. Med Prevalljami in Dravogradom je prekorajčil jugoslovansko mejo posestniški sin Franc Genzi, da bi obiskal na naši strani zaročenko. Ker se je skrival po grmovju, ga je smrtno pogodil obmejni stražnik skozi glavo. Truplo so spravili v mrtvašnico, a v noči so odnesli sorodniki ustreljenega v vreči na avstr. stran in ga doma pokopali.

Ogenj je uničil dne 23. avgusta ostrežje in nadstropje starega grada v Vuzenici. — Dne 21. avgusta je pogorela domačija Janeza Mauka pri Sv. Benediktu v Slov. goricah.

Podonavskim državam hočejo pomagati. Dne 6. septembra bi se naj vršila v Stresi v Italiji konferenca, na kateri bodo zastopane države: Jugoslavija, Francija, Nemčija, Anglija, Italija, Čehoslovaška, Avstrija, Švica, Romunija, Bolgarija, Grčija, Madžarska in Poljska. Na teh konferencah bo šlo za pomoč agrarnim državam, ki se že nahajajo dalje časa v hudi stiski.

Avstrijski vladi proti ostavka. Avstrijska vlada ima samo eden glas večine. Velenemški poslanec, ki je doslej dajal vladi v parlamentu večino, je odstopil in njegov naslednik bo baje proti vladi, kar se tiče obveznosti, na katere bi morala pristati Avstrija po sklepu zadnje vojnoodškodninske konference

v Lauzani. Vlada bo morala ali odložiti glasovanje o takozvanem lauzanskem protokolu, ali pa odstopiti.

Bivši avstrijski kancler dr. Johann Schober umrl. V Badenu pri Dunaju je umrl dne 19. avgusta v starosti 58 let bivši avstrijski kancler dr. Johann Schober. Po poklicu je bil šef dunajske policije. Bil je dvakrat kancler ter večkrat zunanji minister in kot tak goreč pristaš priklonitve Avstrije k Nemčiji. Enkrat je podal celo izjavo, da je treba Maribor vrniti Nemčiji. Cela Evropa se je dvignila proti njemu, ko je sklenil z Nemčijo nikdar uveljavljeno carinsko združitve. Prvotno je vodil krmilo avstrijske politike kot nevtralec, leta 1930 je osnoval takozvani gospodarski blok in dobil 19 mandator. Začetkom letošnjega leta je bil izločen iz vlade in potisnjen v opozicijo. Pokojni dr. Seipel in Schober kot politika nista soglašala.

Popolna negotovost na Nemškem. Pri zadnjih volitvah zmagoviti vodja fašistov Hitler se je pri Hindenburgu pošteno opeknel. Bil je uverjen, da mu bo predsednik Hindenburg kar na krožniku ponudil mesto kanclerja in povrh še tri druga najvažnejša ministrska mesta. Sestanek med Hindenburgom in Hitlerjem je bil zelo kratek, predsednik ni pristal na zahteve narodnih socializmov in tako vodi von Papenova vlada državne posle naprej. — Predsednik nemškega državnega zbora Lobe je sklical novoizvoljeni državni zbor na dan 30. avgusta k prvi seji.

Pruski deželni zbor je sklican za 1. september.

Razlastitev posestev, kojih lastniki so se udeležili zadnjega ponesrečenega monarhističnega puča na Španskem. Španska poslanska zbornica je sprejela vladni predlog o brezplačni razlastitvi posestev onih oseb, ki so se udeležile zadnje ponesrečene monarhistične vstaje.

Na Grškem se bodo vršile volitve 25. septembra, novoizvoljeni parlament bo odprt dne 24. oktobra.

Evropske države in Združene ameriške se pogajajo za skrajšanje delovnega časa, ker hočejo na ta način olajšati brezposelnost in približati industrijsko proizvodnjo potrošnji.

PO SVETU KATOLIŠKEM

130 motornih vozil blagoslovljenih. Na praznik sv. Kristofora se je zbralo v Neulengbachu pri Dunaju nad 500 motornih vozil vseh vrst. Benediktinski opat dr. Springer jih je v svojem govoru priporočil varstvu sv. Kristofora. Sv. maše v cerkvi se je udeležilo toliko avtomobilistov, da niso imeli dovolj prostora v cerkvi. Po sv. maši je bil vsak motorni voz posebej blagoslovljen. Avtomobilisti, ki so bili navzoči, so bili iz Avstrije, deloma tudi iz Nemčije, Čehoslovaške in Ogrske. 40 vozil je last dunajske policijske športne zveze.

Grob don Boska. Ustanovitelj salezijskega reda, ki po sodobnih krščan-

5,000.000.
Din gotovine

Loterija družbe sv. Vincencija v
Beogradu v korist

Zidanja rim.-kat. katedrale v Beogradu

se končno zaključuje

31. avgusta 1932

Veliki socialni pomen
in vzvišeni cilj te prireditve bo gotovo tudi
Vaše priznanje želo.

Kupite tedaj zadnje
dni pred žrebanjem

srečko za beograjsko katedralo

in Vaša podpora Vam
zna prinesiti obilo haska.

Dobitki:	
2 x Din 2.500.000 . . .	Din 5.000.000
2 x . . . 500.000 . . .	1.000.000
10 x . . . 100.000 . . .	1.000.000
100 x . . . 10.000 . . .	1.000.000
skupno . . . Din 8.000.000	

Cene srečank:	
1/4	1/2
Din 100	50

Žrebanje 31. avg. 1932

!!! Dobijo se povsod !!!

Centralna uprava: **Beograd**, Ulica
Jovana Ristića 20.

Prodajna podružnica: **Zagreb**, Trg
kova ulica 5. 183

10.000

skih načelih prav plodonosno in blagodejno deluje za vzgojo mladine, je bil proglašen za blaženega. Vršijo se priiskave in vse druge predpriprave, da bi ga proglasili za svetnika. V ta namen se v redu samem in v tistih krogih, ki so redno blizu ter njegove visoke cilje podpirajo, prav mnogo moli. Sedaj se poroča iz Turina, da so grob blaženega don Boska pretvorili v oltar, ki je prav lepo in umetniško okrašen z marmorjem in mozaiki.

Katoliške delavke. V Belgiji imajo katoliške delavke svojo posebno organizacijo, ki ima veliko članic ter prav dobro deluje. V glavnem mestu Belgije v Bruselu je bil nedavno velik kongres delavske mladine. Tega kongresa se je tudi v obilnem številu udeležila ženska delavska mladina. Iz poročila, ki je bilo podano, se razbere, da šteje organizacija nad 80.000 članic, ki so organizirane v 1800 odsekih in 72 pokrajinskih zvezah. Organizacija izdaja več časnikov in knjižic. Kako so te de-

lavke prošinjene s socialnim duhom, dokazuje tudi dejstvo, da so na tem običnem zboru zbirale za brezposelne. Če prav živijo delavke v prav skromnih gmotnih razmerah, vendar se je med njimi v to svrhu nabrala znatna svota.

V Španiji vladajo svobodomisleci — prav nesvobodomiselno. V mestu Valenciji je državni guverner kaznoval 2 ženski, ker sta v zasebni hiši obhajali devetdnevno na čast sv. Antonu. Lep svobodomnež! Ravno takšen svobodnjak je španski prosvetni minister, ki ne more videti nobene konfesionelne (verske) šole. Iz državnih šol pa je dal odstraniti vse s katoliškim duhom prošinjene knjige, češ, da so krivične drugovercem. Za to so mu hvaležni židje, protestanti in mohamedani, ki nasproti katolicizmu ne poznajo nobene strpnosti, marveč kažejo samo — mržnjo.

Eden duhovnik, dva bogoslovca. V nekem mestu države New-Jork v Zedinjenih državah Severne Amerike je nedavno daroval novo sv. mašo duhovnik Anable. Ministrirala sta mu njegova dva brata, ki sta bogoslovca ter bosta kmalu postala duhovnika.

Romarjem k Mariji Pomagaj na Brezjah! Udeležencem proslave 25letnice kronanja podobe Marije Pomagaj na Brezjah je dovoljena na vseh progah dravske banovine od 1. do 7. septembra polovična vožnja do postaje Otoče ali Radovljica. Izkaznice je dobiti na Brezjah.

Ruše. Ruška nedelja se bo letos kakor vedno obhajala nedeljo po Mali gospojnici, to je letos dne 11. septembra, čeprav je Marijin god ali Marijino ime v koledarju še le dne 12. septembra. — Prefekli četrtek je prišla v Ruše dolga procesija mož in žen in mladine iz Rač pri Slivnici, prosit potrebnega dežja. Tako številne procesije že dolgo nismo videli v Rušah. Stiska je pač huda in dobro ljudstvo si išče pomoči doma in na božjih potih. Ne vemo, kakšne namene ima Bog, ko nam nalaga toliko in hudo preskušnjo. Mi pa iščemo in prosimo in trkamo; le zaupanja ne izgubimo! — Bog svojih zvestih še ni zapustil.

*

Romanje na Sv. gore.

Letos praznuje svetogorsko svetišče dvestoletni jubilej, odkar je bilo po mnogih prezidavah dograjeno v sedajno obliko. Prvotna Marijina cerkev, katera se omenja v zgodovini že leta 1265 (brezdvomno pa je že stala mnogo prej), je bila na mestu, kjer stoji sedaj ladja. Ker pa je bila ista pre mala, so pozidali novo, mnogo večjo, ter leta 1611 prosili svojega škofa, ljublj. Tomaža Hrena, naj jo pride posvetiti. Vedno naraščajoče število romarjev je zahtevalo nova razširjenja. Leta 1732 (torej pred 200 leti) je bila stavba najbrž končana, ker je s to letnico označena preklada vrh glavnih vrat.

Ta pomembni jubilej prekrasne božjepotne cerkve ne sme iti kar tako mimo nas. Proslaviti ga hočemo z mnogobrojno udeležbo ob priliki velikega romanja v dneh 5., 6., 7. in 8. septembra t. l.